

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af efterløns- og dagpengesatser.

Af Svend Auken (S) m.fl.

(Fremsat 2/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Forslagsstillerne vil have maksimumssatsen for efterlønsmodtagere og dagpengemodtagere, såvel de syge som de arbejdsløse, og dimittendsatsen sat op med 5 pct. pr. 1. januar 1986. Endvidere ønsker forslagsstillerne en regulering pr. 1. oktober 1986 og derefter halvårlig regulering på baggrund af lønudviklingen for de beskæftigede.

Det har naturligvis aldrig været meningen, at maksimumssatserne skulle være fastfrosne for evigt. Suspensionen af den automatiske regulering siden oktober 1982 er et af elementerne i regeringens indkomstpolitik. Indgrebet skal ses i sammenhæng med de arbejdsmarkedspolitiske og økonomisk-politiske indgreb i øvrigt.

Det er almindeligt anerkendt både nationalt og internationalt, at regeringens økonomiske politik har givet store positive resultater. Regeringen finder det nødvendigt at videreføre den økonomiske politik for at fastholde de resultater, vi har opnået.

Vi kan ikke gå ind for forslaget om ophævelse af tilskuddet til arbejdsgiverbetaling af arbejdsmarkedsbidrag.

Beslutningsforslaget om regulering af efterløns- og dagpengesatser med 5 pct. pr. 1. januar 1986 og måske med 5 pct. pr. oktober 1986 betyder en uacceptabel forhøjelse af de offentlige udgifter.

Men jeg kan oplyse, at regeringen agter at fremsætte forslag om, at satserne skal reguleres med 2 pct. fra oktober 1986. Længere finder regeringen ikke at kunne gå i øjeblikket under hensyn til den indkomstpolitiske målsætning.

På regeringens vegne skal jeg derfor anbefale, at man ikke støtter socialdemokratiets beslutningsforslag.

Svend Auken (S):

Det var et klart svar. Ministeren siger, at af hensyn til landets økonomi er der kun 2 pct. til rådighed for efterlønsmodtagere og arbejdsløse og først med virkning fra næste år. Ikke engang i det kommende år vil ministeren dække efterlønsmodtagerne og dagpengemodtagerne ind i forhold til løn- og prisudviklingen. Jeg skal gøre opmærksom på, at priserne alene de sidste 12 måneder efter det nylig offentliggjorte pristal er steget med knap 5 pct., og der er udsigt til, at vi også i de kommende år vil have en inflation på omkring 4 pct. Man vil end ikke dække prisstigningerne ind i de kommende år. Først efter 4 års fastfrysning vil man give 2 pct., hvilket ikke engang svarer til halvdelen af prisstigningerne og lønstigningerne i perioden.

Ministeren har kun ét argument for dette meget, meget negative synspunkt over for de mange tusinde familier, der i forvejen ikke har det nemt herhjemme, og det er hensynet til den økonomiske politik. Må jeg minde ministeren om, at det er beregnet i finansudvalget, at den samlede virkning af alle regeringens nedskæringer i forhold til de arbejdsløse og i forhold til de svage sociale grupper i vort samfund er en forbedring af statsfinanserne med 5 mia kr., men den virkelig store forbedring af statsfinanserne er sket i kraft af det internationale økonomiske opsving, vi har haft i de seneste år, og i kraft af besparelserne i forhold til kommunerne og i kraft af den realrenteskat, som socialdemokratiet oprindeligt tog initiativ til. Det er ikke de sociale besparelser, der har givet de store forbedringer på statsfinanserne.

I øvrigt vil der ved gennemførelsen af den pakke, socialdemokratiet her har forelagt, nemlig en regulering af efterløns- og dagpengesatser, en afskaffelse af karensdagen og en fjernelse af det arbejdsgivertilskud på 2,4 mia kr., som staten skal betale til næste år efter det lovforslag, der blev vedtaget i foråret 1985 på initiativ af regeringen, ske en styrkelse af statsfinanserne på et sted mellem 1 og 1,5 mia kr. Det vil sige, at man på samme tid kan øve retfærdighed over for disse grupper, som er meget hårdt ramt, fjerne en urimelig lov, som det store flertal af befolkningen er imod, nemlig karensdagsloven, og alli-

[Svend Auken]

gevel komme ud med et resultat, som er en nettoforbedring af statsfinanserne.

Vi beklager meget den holdning, regeringen indtager på dette område. Siden fastfrysningen er der for efterløns- og dagpenge-modtagerne sket en forringelse med 17 pct. Der er i øvrigt en trykfejl i fremsættelsen, hvor vi taler om en forringelse på 80 kr. om dagen. Det rigtige tal er naturligvis 60 kr. Disse mennesker har altså måttet opleve en nedgang i deres levestandard med 17 pct.

Socialdemokratiet stiller heroverfor et forslag om en øjeblikkelig regulering på 5 pct. og yderligere knap 5 pct. i det kommende år. Herved sker der ikke fuld genopretning, men genopretning for halvdelen af beløbet.

Var der bare et minimum af menneskelig anstændighed til stede i denne sal, burde disse forslag naturligvis kunne nyde fremme. Vi vil i udvalget arbejde på at skaffe flertal for dette, som modsvarer holdningerne i befolkningen, som der er god økonomisk dækning for, og som er nødvendigt, når man tænker på den økonomiske situation, disse dårligt stillede familier befinder sig i.

Til sidst skal jeg gøre en enkelt bemærkning om et problem, der ofte diskuteres, når vi taler om de arbejdsløse og efterlønsmodtagernes situation. Det er regeringens påstand om, at det eneste, man har fastfrosset, er den højeste dagpengesats. Det er urigtigt. Det er samtlige faste satser i lovgivningen, regeringen har fastfrosset i 3 år, og som man nu siger man vil fastfryse i indtil 4 år. Det er samtlige efterlønsatser, det er satsen for nyudlærte, osv.

Det er også forkert, når man hævder, at der har været fuld regulering af de individuelle satser, idet man for de individuelle satser har fjernet dyrtidsreguleringen af beregningsgrundlaget og fjernet de særlige 1. januar-reguleringer.

Alt i alt må vi konstatere, at der er sket en betydelig forringelse af de arbejdsløse og efterlønsmodtagernes økonomiske situation, og at regeringen af ideologiske grunde, ikke af økonomiske grunde, ikke ønsker at give denne befolkningsgruppe en håndsrækning.

Houe (KF):

Den regulering af dagpengesatser m.v. forslagsstillerne ønsker gennemført, kan vi ikke medvirke til.

Da folketingets flertal i efteråret 1982 vedtog at suspendere den automatiske regulering af satserne, var det bl.a. ud fra den betragtning, at forskellen mellem en arbejdsindsats til lav løn og dagpengenes størrelse var blevet uacceptabelt lille. Når vi tager i betragtning, at der er omkostninger forbundet med at have og at passe et arbejde, er forskellen næsten borte.

Som et led i regeringens arbejdsmarkedspolitiske og økonomiske politik blev reguleringen suspenderet. Naturligvis er der næppe noget politisk parti, der ønsker, at det maksimale dagpengebeløb skal være fastfrosset i al fremtid. Det er således ved lov nr. 238 af 23. maj 1984 fastlagt, at reguleringen først genoptages i 1986. At dette vil ske, har regeringen ved arbejdsministeren netop tilkendegivet.

Det vil medvirke til at svække regeringens politik for yderligere fremgang og beskæftigelse, såfremt vi regulerer allerede nu og med de foreslåede procentsatser. De resultater, der er opnået: langt flere beskæftigede og bedre økonomi, må ikke sættes over styr. Vi skal fortsat føre en politik, der giver arbejde, mindsker arbejdsløsheden og holder inflationen i ave. Det gør en politik som beskrevet i beslutningsforslaget ikke. Derfor kan vi ikke anbefale forslaget til vedtagelse. Vi må stemme imod det.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF er af den mening, at det er helt grotesk, at ledige, efterlønnede og syge er dem, der må betale mest til regeringens genopretningspolitik. Tallet 14 pct. i reallønsfald for arbejdsløse, efterlønnede og syge og i øvrigt også for folk på barselorlov er hårdt for de pågældende, og det er også for hårdt.

Derfor er der ikke nogen tvivl om, at SF vil være med til at rette op på denne uretfærdighed. Vi så gerne, at vi omgående rettede helt op, det vil sige sørgede for, at de 14 pct. i reallønsfald blev elimineret ved den forhøjelse, der måtte til, og udvalgsarbejdet kommer til at vise, hvilken procentsats vi i givet fald skulle arbejde med.

I SF er vi klar over, at vort synspunkt ikke kan samle et flertal, og det beklager vi meget, men vi vil nu alligevel arbejde for at finde ud af, om en afskaffelse af det arbejdsgivertilskud, vi senere skal diskutere, ikke bety-

[Lilli Gyldenkilde]

der, at der er plads til en forbedring ud over de 5 pct. Jeg bemærkede, hvad hr. Svend Auken fra socialdemokratiet sagde, nemlig at der faktisk ved denne ordning set i sammenhæng med den anden vil være et overskud på 1-1½ mia kr., og jeg mener, de mest forsvarligt kan bruges til at rette op på dette. Så det er altså en forholdsvis positiv tilkendegivelse fra SF. Vi vil være med til at rette op så meget, som vi overhovedet kan.

Må jeg så sige, at arbejdsløse, syge, efterlønnede og folk på barselorlov, som vil komme til at høre, hvad denne debat har handlet om i dag, kan sidde hjemme og være meget, meget glade, for det er rent faktisk, både efter det, arbejdsministeren siger, og efter det, vi har hørt den ene ordfører for de borgerlige partier, der indtil nu har været på talerstolen, hr. Houe, sige, de arbejdsløses skyld, at det går så godt i lille Danmark. Jeg tror ikke, der er ret mange, der tror på, at det er rigtigt.

Jeg tror, der er rigtig mange af de arbejdsløse, der er klar over, at dette er et ideologisk korstog, og at det, statsministeren i sin tid sagde efter åbningsdebatten i TV om aftenen, handlede om at få skabt en større forskel mellem den løn, man kan have, når man arbejder, og det, man kan få i indtægt, når man ikke arbejder. Det er simpelt hen det, der har været tale om. Nu har man fået det presset så langt ned, at det er blevet uanstændigt, og vi vil gøre, hvad vi kan, både herinde og udenfor, for, at vi ikke kommer til at vente til 1986 med at få dette ændret, så der kommer de forbedringer igennem, der skal til.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Det er gratis at fremsætte et beslutningsforslag som dette om regulering af efterløns- og dagpengesatserne, da det formentlig heller ikke fra forslagsstillernes side forventes gennemført.

Det er efter det radikale venstres opfattelse et rigtigt hokuspokusforslag. Man fremsætter et lovforslag, der koster 1,3 mia kr. at gennemføre. Udgiften foreslås finansieret gennem inddragelse af tilskuddet til arbejdsgivernes betaling af arbejdsmarkedsbidrag. Dette tilskud er bl.a. gennemført for at lette den konkrete udgift pr. antal beskæftigede med det formål at få flere i beskæftigelse. Til gengæld er selskabsskatten forhøjet, for at

staten skulle få en større andel af virksomhedernes profit. Det hele er forbundne kar, og man kan ikke uden videre finansiere en udgift, uden at det kan mærkes et andet sted.

For mig at se er den største opgave stadig at få flest muligt i beskæftigelse. Siden 1982 er der kommet 100.000 flere i beskæftigelse. Det vil sige, at der er 100.000 flere, der har fået deres sociale forhold forbedret og opnået en indtægtsfremgang. Hertil kommer, at der er blevet 40.000 færre arbejdsløse.

Ethvert fald i de offentlige udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse og bistandshjælp betyder, at der bliver flere penge at dele ud af til de mennesker, der stadig er arbejdsløse og på bistandshjælp, ligesom det i det hele taget vil blive til gavn for mennesker, der er afhængige af overførselsindkomster, såsom pensionisterne. Det må være klart, at hvis der er mange om en kage, bliver stykkerne mindre, medmindre kagen vokser, og da Danmark desværre endnu ikke har overvundet sine basale økonomiske problemer, er kagen ikke vokset.

Ingen ønsker mere end det radikale venstre, at der bliver mere at dele ud af, eller at færre får behov for offentlige ydelser. Tiden er bare ikke inde endnu, desværre. Ethvert optimistisk forsøg på lige nu at regulere efterløns- og dagpengesatserne, som det her foreslås, vil om kort tid kunne registreres gennem forhøjelse af antallet af arbejdsløse og via et større træk på offentlige kasser, hvilket igen vil kræve nye indgreb.

Vi må ikke falde for fristelsen til en meget kortvarig succes. Derfor kan det radikale venstre ikke støtte forslaget. Til gengæld har det radikale venstre besluttet, at forhøjelsen af efterløns- og dagpengesatserne skal ske med virkning fra 1. oktober 1986, og jeg kan konstatere, at regeringen er enig heri.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det er den mest besynderlige radikale tale om A-kasselovgivningen, jeg har hørt i 10 år her i huset: hvis vi forhøjer udbetalingerne fra A-kasserne, vil det resultere i, at vi får flere arbejdsløse, og modsat har denne strålende politik resulteret i, at der er kommet flere i arbejde ved, at man har skåret ned. Det synes jeg var klar tale.

[Kaj Poulsen]

Må jeg så have lov til at spørge det radikale venstre: hvor langt skal understøttelsessatsen ned, for at vi kan få fuld beskæftigelse? Det var jo hovedessensen i talen. Hvor langt skal satsen ned, før det radikale venstre mener, at vi har fuld beskæftigelse i Danmark? Det vil sige, at man ud fra den terminologi må kunne forvente, at vi også til næste år må se det beskedne bidrag, ministeren har omtalt, fra det radikale synspunkt – hvis det endda kan opnå tilladelse.

Når man anviser overdækning for udgifterne ved forslaget, kaldes det hokuspokus af det radikale venstre. Det kaldes hokuspokus, når man kan konstatere, at dem, man tager de 2,4 mia kr. fra, i de sidste 3 år har haft en stigning i overskuddene og indtægterne fra 4 mia kr. til 19,9 mia kr. Så skal de bare have 2,4 mia kr. mere!

Det er en utrolig retfærdighedssans, det radikale venstre lægger til grund for sine udtalelser her i dag. Jeg må sige, at det er første gang, jeg har hørt dem, i den tid jeg har været herinde.

(Kort bemærkning).

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Den skal blive meget kort. Jeg har efter kommentaren fra hr. Kaj Poulsen konstateret, at han åbenbart ikke har forstået det med de forbundne kar.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg synes som hr. Kaj Poulsen, at det dog var ejendommeligt at høre talen fra de radikale: det er et paradeforslag. Der blev snakket om forbundne kar. Nu kan de jo forbindes på forskellige måder, og hvad pengene bliver brugt til i dette samfund, er en politisk beslutning.

Man siger, at der ikke er dækning for dette. Jeg vil ikke sige, at VS ville have gjort det på den måde, men socialdemokratiet har faktisk sagt, hvor pengene kan tages. Så er det en politisk beslutning, om man vil bruge pengene på de arbejdsløse, eller man vil bruge dem på arbejdsgiverne. Der har de radikale valgt: de vil bruge dem på arbejdsgiverne. Det er det, der er pointen.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg tror nok, jeg forstod talen om de forbundne kar, og jeg forsøgte også at give en forklaring på, hvad budskabet gik ud på, nemlig at når man forhøjede understøttelsessatserne, så blev der øget arbejdsløshed, og hvis man fastholdt dem og blev ved med at lade dem blive formindsket, så ville vi få fuld beskæftigelse. Det var talen om de forbundne kar fra det radikale venstre. Klar tale, helt afgjort. Men mit spørgsmål var: hvor langt skal understøttelsessatsen ned, før vi har fuld beskæftigelse, hvis det er det, der er politikken i dag?

Duetoft (CD):

Så er vi nået til den socialdemokratiske drillepakke, for det er jo ikke andet. Tre store, flotte flagskibe, men uden nogen som helst last, skal vi til at diskutere her i dag.

Man får en ganske klar fornemmelse af, hvorfor forslagene er fremsat: ikke – som det burde være, – fordi de skulle vedtages – jeg skal vende tilbage til, hvorfor man kan se det – men tværtimod fordi det er et dejligt tidspunkt at komme med den slags forslag på, ganske kort tid før et kommunevalg, hvor man gerne vil kunne gå ud til befolkningen og sige: dér kan I se; vi har nogle regeringspartier, der er så og så asociale, men vi socialdemokrater forstår at gøre det; vi er åh så fornuftige og gode og alt det dér.

Det minder ganske forbløffende om den teknik, man har brugt i mange år i mange kommuner, nemlig at sætte skatten ned i et valgår og sætte den op i de tre andre år. Det er lidt af det samme, man er ude på her for at vinde en taktisk gevinst.

Når jeg med så stor sikkerhed kan sige, at det åbenbart er det, socialdemokratiet ønsker med forslagene, så skyldes det, at de er ganske urealistiske.

Hvis vi tager karensdagsloven, som vi vender tilbage til senere, har vi drøftet afskaffelsen af karensdagen en mængde gange, og socialdemokratiets forslag er blevet stemt ned hver gang. Samtidig er det vel ikke forbigået socialdemokratiets opmærksomhed, at man i øjeblikket har et udvalg, der skal vurdere karensdagen. Ja men var det da så ikke rimeligt at vente, til det udvalg kom med sin rapport og vi kunne se, hvad karensdagen i

[Duetoft]

virkeligheden indebærer? Det er ren taktik at komme med forslaget nu.

Her fremsætter socialdemokratiet altså et forslag om forhøjelse af dagpengene. En af begrundelserne i bemærkningerne er, at CD jo også har ønsket en forhøjelse af dagpengene, altså langt ind i regeringens rækker, og det skal så føre til, at socialdemokraterne nu skal have deres forslag igennem. Ja tak, den ville jeg også godt have købt, hvis socialdemokraterne så kom med det forslag, CD faktisk fremsatte.

Vi vedstår, at jeg bl.a. i sommer var ude at snakke om en forhøjelse af dagpengene. CD vedstår, at hr. Erhard Jakobsen var ude at snakke om en forhøjelse af dagpengene. Men det, vi snakkede om, var faktisk langt fra det forslag, socialdemokratiet her kommer med. Hvis man virkelig ønskede at følge CD på dette område, kunne man have fremsat noget, der lignede de tanker, vi var inde på.

Det, vi står med her, er jo en generel stigning, som socialdemokratiet ønsker. Vi glæder os meget over, at ministeren i dag har bekræftet, at der vil ske en regulering af dagpengesatserne, og det er, hvad vi efterlyste. Den generelle ordning, socialdemokratiet her lægger op til, og hvis hovedsigte er at torpedere den økonomiske politik, vi har ført i flere år, er det klart at vi ikke har mulighed for.

CD er ganske enige også med socialdemokratiet i, at det er urimeligt, at dagpengene udgør en så lav procentdel af f.eks. en gennemsnitsarbejders løn. Det har vi ikke været tilfredse med, og det er derfor, vi ønsker reguleringen gennemført. Det vil nok bringe mange mennesker i ulykke, hvis man ikke gør det. Vi mener heller ikke, at der skal være et stort svælg mellem arbejdsindkomst og dagpenge. Det må ikke blive for stort. Vi mener, at mennesker skal have en rimelig mulighed for at fastholde deres levestandard, også når de bliver arbejdsløse. Vi tror heller ikke på tanken om, at en lavere understøttelse vil bringe flere i arbejde. Vi tror, det er minimalt, hvor mange mennesker der af økonomiske grunde går ud og bliver arbejdsløse, og derfor kan vi ikke med den begrundelse se nogen som helst grund til at nedskære dagpengene, for vi ser jo i disse måneder, at det er uddannede folk, der mangler. Det er ikke et spørgsmål om folk, der ikke vil have arbejde.

Jeg vil også godt understrege, at vores holdning til dagpengene ikke drejer sig om, at vi på noget tidspunkt har ønsket at straffe nogen. Det drejer sig heller ikke om et eller andet ideologisk felttog, som man har forsøgt at gøre gældende. Hr. Kaj Poulsen tror jeg det var – eller også var det hr. Svend Auken – sagde i sit indlæg før, at det skulle være i et ideologisk felttog mod de arbejdsløse, at regeringen havde gjort disse ting. Det er ikke derfor. Omvendt stod vi jo med en lidt tung arv fra den forhenværende regering. Vi stod over for at skulle kradse nogle penge ind, og her måtte alle kasser under staten altså medvirke; det var det, man var nødt til at gøre her. Men vi erkender, at vi nu er nået til et niveau, hvor vi ikke vil længere ned. Vi vil ikke være med til at skabe social uro i Danmark, og derfor er det, vi går ind for det forslag, som hr. Kaj Poulsen kunne være kommet med, og så ville han have fået roser i stedet for den kritik, der er nu.

Jeg skal slutte med at sige, at der er så meget desto mere grund til at genindføre dyrtidsreguleringen af dagpengene, som man netop for nogle måneder siden her i tinget jo har vedtaget at udbetale 5.000 kr. til børnefamilierne i Danmark om nogle år. Jeg får lidt dårlig smag i munden ved tanken om, at vi skulle stå i den situation, at nogle arbejdsløse, der har ringere vilkår end mange børnefamilier, der jo vil få penge, ikke skulle få nogen. Den situation vil CD ikke komme i.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Vi må konstatere, at CD er blevet banket godt og grundigt på plads endnu en gang. Det skabte jo stor forundring, at ikke hr. Duetoft gik til pressen og fortalte om det, men at hr. Erhard Jakobsen gjorde det. Når hr. Erhard Jakobsen går ud og taler om, hvad der skal ske i de politiske kredse, plejer der at være vægt bag ved det. Det var rigtigt nok, det skulle dreje sig om, at nu skulle der være dyrtidsregulering, fordi der ikke måtte blive for stor afstand, som også hr. Duetoft sagde. Men alligevel skal vi nu vente et helt år, før man kan få 2 pct.

Hvad er så en rimelig afstand? Ja, i øjeblikket kan vi se, at for håndværkere i København f.eks. ligger lønningerne fra midten af 1980'erne vel på op til 100 kr. pr. time;

[Kaj Poulsen]

understøttelsessåtsen ligger på omkring 50 kr. Det er altså ikke en urimelig afstand, kan jeg forstå, men hvor meget større skal den så være? Og man kan tage gennemsnittet fra provinsen og se på, hvor stor afstanden er. Det kan vi gøre i udvalget. Så kan det være, at CD bliver oplyst og kan fastholde deres standpunkt fra i sommer; der skal jo være kommunevalg, og så skulle der helst positive meldinger ud. Men vi må konstatere, at CD ikke mente noget med det.

Det forslag, der ligger her, er ikke meget forskelligt fra det, hr. Erhard Jakobsen offentliggjorde i sommer, hvor man talte om dyrtidsregulering. Dette forslag fastholder reguleringer, der ligger inden for rammerne af en overenskomst på 2 pct., så de formentlig vil blive mindre end dyrtidsreguleringen. Der er således ikke noget overbud i det i forhold til, hvad hr. Erhard Jakobsen sagde, men det er et realistisk forslag, som vi altså nu kan se at vi ikke engang kan få CD med til. Det var også dengang mundsvejr, og nu har statsministeren altså været der og har banket CD på plads igen, således at vi endnu en gang kan konstatere, at det kun er mundsvejr og ikke spor andet.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg skal bare bekræfte over for hr. Kaj Poulsen, at CD er godt tilfreds med det udspil, regeringen har foretaget omkring indførelsen af dyrtidsreguleringen i efteråret 1986. Jeg vil ikke komme her og påstå, at det alene er CD, der har fået dette krav gennemført, men en kendsgerning er det – og det kan hr. Kaj Poulsen godt checke efter – at regeringen først efter sommerens debat endelig gav signal om, at en sådan dyrtidsregulering skulle indføres, og det er vi godt tilfredse med at vi har medvirket til.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det er jo beklageligt, når det er sådan, at CD ikke forstår, hvad det er, regeringen har meldt, men så må vi jo have ministeren på talerstolen i anden omgang.

Kan folketinget her få klaring på, om det, som hr. Duetoft siger, er en dyrtidsregulering, der indføres i efteråret 1986, eller det,

som det er fremgået af alle offentlige udtalelser og af samtlige skrifter, man har set, er en 2 pct.s regulering og ikke andet?

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Da jeg hørte hr. Duetofts tale, kunne jeg ikke lade være med at tænke på løverne, der springer op, tror, de er farlige, og så falder ned som dikkende lam. Det var dog rart, at hr. Duetoft vedstod, at centrum-demokraterne i sommer havde snakket om, at der nu skulle en regulering til, fordi afstanden mellem løn og understøttelse var blevet for høj. Jeg var lige ved at tro et øjeblik, at hr. Duetoft var blevet grebet af sommerens hede, men så kom jeg i tanker om, at det var hundekoldt.

Men det er ikke meget, der er kommet ud af det, hvis centrum-demokraterne efter alt det, der blev sagt i pressen, kan være tilfredse med, at man pr. 1. oktober 1986 får en regulering på 2 pct. Det er oven i købet en ny regulering, blev der sagt af statsministeren, da han holdt sin åbningstale. Jeg ved ikke, hvad ordet »ny« betyder, men det må da betyde en anden form for regulering end den, vi er vant til, ellers er der jo ingen grund til at kalde det en ny regulering. Så det kan kun forstås sådan, at vi får en regulering på 2 pct. og ikke en regulering, der derefter vil følge den regulering, vi plejer at kende. De 2 pct., som det radikale venstre lancerede, og som regeringen så er endt med at synes er det rigtige niveau, svarer til ca. 40 kr. om ugen. Når man så ved, at den på det tidspunkt vil have været fastfrosset i stort set 4 år, spørger man sig selv, om man ikke befinder sig midt i en farce, en tragikomisk farce, hvor ofrene er de arbejdsløse, de syge, dem, der er på barselorlov, osv.

Vi ved, at der allerede nu er tabt en masse. Vi ved, at de arbejdsløse er blevet berøvet omkring 2.080 kr. om måneden. Det er, hvad den borgerlige regerings fastfrysningspolitik har kostet de arbejdsløse, de syge, efterlønsmodtagerne på grund af fastfrysningen. Det er tal, der er blevet regnet ud af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Det har nemlig ikke været muligt at få regeringen til at oplyse noget som helst om, hvad satserne ville have været, hvis der fortsat havde været en regulering. Man siger bare, at det kan man ikke

[Elisabeth Bruun Olesen]

sådan finde ud af, fordi det hele jo skal ses i et større og mere samlet perspektiv.

I den periode, jeg snakker om, er der samtidig sket en fordobling af det medlemsbidrag, man betaler til kasserne, det vil sige, at man har betalt dobbelt så meget og får stadig mindre og mindre, relativt set.

Så kommer socialdemokratiet nu med et forslag om en 5 pct.s forhøjelse pr. 1. januar 1986. Det svarer sådan cirka til en forhøjelse på 100 kr. om ugen, hvilket må siges at være en beskedent forhøjelse set i forhold til det kolossale efterslæb, der er tale om. Men jeg vil straks slå fast for at forebygge enhver misforståelse, at VS selvfølgelig støtter socialdemokratiets forslag. 5 pct. pr. 1. januar 1986 og en regulering igen pr. 1. oktober 1986 er langt bedre end ingenting og langt bedre end de 2 pct., som regeringen taler om.

Men vi skal så sandelig ikke undlade at påpege, at vi betragter forslaget som værende på grænsen, jeg vil hellere sige på den forkerte side af den grænse, som socialdemokratiet burde trække. Vi mener, at de 5 pct. er for lidt, og så skal det jo med ind i billedet, at A-kassemedlemmerne ifølge forslaget selv skal betale en del gennem endnu en forhøjelse af medlemskontingentet. Det er der ikke noget nyt i, har jeg hørt socialdemokrater sige, sådan plejer vi altid at gøre det. Det kan da godt ske, men situationen er nu en anden end den sædvanlige, fordi kontingentet gennem flere år er blevet fordoblet, uden at A-kassemedlemmerne, uden at dagpenge-modtagerne, uden at efterlønsmodtagerne, uden at de syge har fået noget som helst ud af det. Så vi synes ærlig talt, at man skulle have undladt det. Men, siger socialdemokratiet, man kan jo ikke i et snuptag ændre borgerlig politik. O.k., det kan man måske ikke efter socialdemokratiets mening, og eftersom der ikke her i folketinget er flertal for, hvad VS måtte mene, så vil vi selvfølgelig støtte, at en 5 pct.s forhøjelse er bedre end ingenting.

Nu snakker man jo så meget om, hvad der måtte komme efter denne her regering, og her vil jeg da godt spørge SF, hvilket niveau SF egentlig mener at en genopretning skal foregå på. Det kunne det være interessant at vide, især efter de udtalelser, vi har måttet læse i dag i Information.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begynde med at slå fast, at kristeligt folkeparti ønsker en forhøjelse af dagpengesatserne. Det argumenterede vi for i sommerens løb, og det vil også ske fra oktober næste år. Vi argumenterede i sommerens løb med, at det ikke ville være rimeligt, hvis man stadig fastholdt maksimumssatserne på det niveau, de nu har haft siden beslutningen i efteråret 1982.

Så er det klart, at skal man forhøje dagpengesatserne, så koster det noget; det skal finansieres. Denne regering har måttet gennemføre ubehagelige ting. Vi har ikke specielt ønsket det af ideologiske grunde, men ubehagelige beslutninger har vi måttet træffe. Hvorfor? På grund af den kolossale gæld, som den tidligere, socialdemokratiske regering efterlod, da den kastede regeringsansvaret fra sig.

Heldigvis er der sket væsentlige forbedringer af statsbudgettet. Vi er glade for, at der nu i løbet af det kommende år vil ske en hævnning af maksimumssatserne.

Når jeg har læst det socialdemokratiske forslag, har jeg ikke kunnet lade være med at tænke på, hvad hr. Lykketoft sagde engang på socialdemokratiets årsmøde, nemlig at SF ønsker at bruge bruttonationalproduktet to gange. Da spørger jeg mig selv, om ikke socialdemokratiet også begynder at lære lidt af SF, for hvordan med finansieringen? Har man virkelig begrundet finansieringen af det forslag, man her har fremsat? Det mener jeg ikke man har gjort tilstrækkeligt og overbevisende. Man henviser til tilskuddet til arbejdsgivernes betaling af arbejdsmarkedsbidrag, men glemmer, at samtidig med tilskuddet til arbejdsgiverne blev selskabsskatten forhøjet med 25 pct.; det glemte hr. Svend Auken at oplyse os om. Når man vil finansiere, går man altså ind og tager en del af en større sammenhæng, og dermed mener jeg ikke at man reelt har begrundet, hvordan man vil finansiere den forhøjelse, man her lægger op til.

Jeg vil konkluderende sige, at mit parti er tilhænger af, at vi hæver maksimumssatserne, og vi ønsker, at det skal ske i en takt, der er økonomisk mulig. Derfor er vi glade for, at der nu er skabt mulighed for, at der kan ske en hævnning næste år.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Ifølge grundlovens § 75 er enhver, der ikke kan forsørge sig og sine, berettiget til offentlig hjælp. Ingen tvivl om det. Men det, der selvfølgelig altid kan diskuteres, er, hvor stor den hjælp skal være.

Når talen nu er om dagpengesatser og dermed de arbejdsløse, finder man vel ikke bedre sammenligningsgrundlag end det, man får ved at kigge på, hvad en person, der er i beskæftigelse, oppebærer i løn, trække skatten og de udgifter, der er forbundet med at have et arbejde, fra og derefter sammenligne med understøttelsen. Vi skal jo herinde i folkettinget passe meget på, at de, der ikke er i beskæftigelse, ikke lige pludselig kommer i den situation, som vi har set temmelig mange gange, nemlig at det en gang imellem har været bedre at oppebære dagpenge fremfor at være i beskæftigelse.

Det er nu engang sådan, at det at have et job også medfører en hel del udgifter, som de, der ingen beskæftigelse har, slipper for. Jeg tænker f.eks. på transport, en frokostpakke, og hvad der ellers følger med. Der er mange sådanne ting, og i den forbindelse vil jeg nok sige om det foreliggende forslag, at i betragtning af, at et flertal i folkettinget her i foråret vedtog et overenskomstindgreb, som sagde 2 pct., så kan vi ikke medvirke til det socialdemokratiske forslag, som siger 5 pct.

Vedrørende efterlønsmodtagerne tror jeg, at der virkelig er mange, som er blevet lokket ind i en ordning, som de ikke har kunnet gennemskue, og det er selvfølgelig meget beklageligt, at loven er udformet således, at der ligesom ikke er nogen fortrydelsesret. Det synes jeg at man skulle bestræbe sig for at få ændret. Jeg kan se, at hr. Kaj Poulsen rynker brynene, men hr. Kaj Poulsen ved lige så godt som jeg, at hvis man har sagt sit gode job op og er gået på efterløn, så har beskæftigelsesmulighederne desværre været så dårlige, at det har været umådelig svært for personer i de aldersklasser at komme ind på arbejdsmarkedet igen. Det er som sagt meget beklageligt.

Både efterlønsmodtagerne og de, der oppebærer eller er tvunget til at oppebære dagpenge, skal selvfølgelig have en rimelig hjælp fra det offentlige. Det er fremskridtspartiets indstilling, det har det altid været, og det vil det fortsat være. Men de 5 pct., som der er foreslået generelt, er for meget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Hr. Dohrmann talte om, at det nogle gange havde været bedre at få dagpenge end at være i beskæftigelse. Det vil jeg godt bede hr. Dohrmann dokumentere. Man får kun 90 pct. af sin hidtidige indtægt op til et maksimum. I dag er den maksimale understøttelse, man kan få, 335 kr. om dagen. Det svarer sådan cirka til, at man skal tjene 55 kr. for at kunne få ca. 50 kr. i dagpenge. Hvem er det, som hr. Dohrmann tænker på?

Så snakkede hr. Dohrmann om madpakker. Mig bekendt skal man spise, hvad enten man er arbejdsløs eller i arbejde. Der er lavet flere undersøgelser, bl.a. fra Kvindeligt Arbejderforbunds side, som tydeligt viser, at de arbejdsløse, selv de arbejdsløse, som efter vores mening har haft nogle job, som er monotone, som er fyldt med arbejdsmiljøfarer, faktisk søger alle de job, de overhovedet kan komme i nærheden af. Hvad er hr. Dohrmanns tankegang? Der ligger jo en forestilling om, at de arbejdsløse ikke gider arbejde.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Indledningsvis vil jeg godt sige, at jeg sandelig ikke misunder dem, der ikke har et job, og som gerne vil have det, men fru Elisabeth Bruun Olesen ved jo lige så godt som jeg, hvis hun ellers vil regne efter, at det at have et job altid er forbundet med nogle ekstra udgifter. Det tror jeg ikke engang at VS vil bestride. Der er transportudgifter, der er som sagt madpakken, og jeg mener også, at det med at skulle have en madpakke med på arbejde hver eneste dag og forskellige andre forhold altid vil være forbundet med øgede udgifter for dem, der nødvendigvis må af sted på arbejde. Vi ved også, at der kan være nogle uheldige arbejdstider, som er ensbetydende med, at den offentlige trafik ikke passer eller ikke kører på det tidspunkt, hvor man har behov for det. Det tror jeg at VS med de gode kontakter, man ellers påstår at have til forskellige fagforbund, kunne få langt bedre oplyst end ved at spørge mig.

En kendsgerning er det i hvert fald, at der altid vil være udgifter forbundet med at have et job, og vi ved også – og det vil jeg godt gentage – at det i visse situationer har været

[Dohrmann]

forbundet med en direkte nedgang i indtægten, såfremt man påtog sig et job. Det er meget, meget uheldigt, og det virker slet ikke inspirerende for den enkelte med hensyn til f.eks. at søge et arbejde, som ligger langt væk fra hjemmet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg vil gøre hr. Dohrmann opmærksom på, at dækningsgraden i øjeblikket er på 66 pct.

Kaj Poulsen (S):

Det ville jo være forkert af mig at takke for en venlig modtagelse af dette forslag fra et flertal i tinget. Jeg må naturligvis takke VS og socialistisk folkeparti for den positive indstilling, de havde til forslaget, og jeg ville da lyve, hvis jeg sagde, at det overraskede mig, at de havde nogle forslag, som var endnu bedre. Det overraskede os ikke, det havde vi faktisk forventet. Men nu har vi altså fremsat et forslag om at få ændret på de urimelige regler, der gælder for de arbejdsløse, og jeg må sige tak for tilslutningen til forslaget.

Men så vil jeg godt sige til det flertal, der har tegnet sig imod forslaget, at jeg faktisk synes, at tonen over for de ledige er blevet skærpet og principperne omkring arbejdsløshedslovgivningen trukket meget voldsomt op i dag. Mest klart blev det formentlig sagt af det radikale venstre og derefter fulgt op af hr. Dohrmann. Det, det altså drejer sig om, er at have et godt, solidt gab imellem det, man tjener, når man er i arbejde, og det, man kan få, når man oppebærer understøttelse. Det er i hvert fald et argument, som kan forstås uden for huset. Når kristeligt folkepartis repræsentant sagde, at det, vi skulle arbejde for, og det, kristeligt folkeparti havde udtalt sig for her i sommer, var, at den urimelige forskel mellem indtjening og understøttelse skulle formindskes, så tog vi det som et udtryk for, at kristeligt folkeparti kunne se, at det var galt allerede nu, og det var faktisk også det, hr. Kofod-Svendsen sagde. Men samtidig blev der så sagt: nu må vi vente et år og så se, hvordan det går. Så kunne man få de 2 pct., som regeringen har talt om måske ville komme, på trods af at man

ved, at inflationen formentlig bliver det dobbelte, altså et yderligere gab.

Der er altså ikke ret meget at have sommersnakken i hos de to partier, hverken hos kristeligt folkeparti eller hos centrum-demokraterne. Det har skuffet os, men vi har da forståelse for, at de kan blive banket på plads i regeringen, og at de føler sig lidt anonyme her i en kommunal valgkamp. Men vi synes, det er urimeligt at skrue forventninger op hos de dårligst stillede i vores samfund. Kristeligt folkeparti har i dag henvist til, at selskaber, der har haft 400-500 pct.s stigning i deres indtægter, har fået en lille forhøjelse af skatten, og at det skulle vi ikke kunne udligne ved at give til mennesker, der har haft en mere end 100 pct.s forøgelse af deres kontingent til A-kasser og en betydelig reallønsnedgang i deres indtjening, således at de dårligst stillede får fra dem, der har i forvejen. Jeg kan forstå, at de, der har, skal mere gives. Det er det, det er udtryk for. Man mener, at de skal have 2,4 mia kr. - vi mener ikke, de skal have det - og at de, der intet har, skal fratages det, de har. Det er altså synspunktet hos det kristelige folkeparti. Det er forståeligt, det er gået ind, men sommerens snak var en anden.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er ikke mindst de bemærkninger, hr. Dohrmann kom med, da han prøvede at illustrere, hvilke store udgifter man har, når man går på arbejde, i forhold til, når man ikke går på arbejde. Jeg kunne forstå, at der ville blive meget væv omkring det med madpakken, og heraf kan jeg så udlede, at det eneste, der i den sammenhæng er dyrere, altså er madpapiret, for man skal jo have sin mad, uanset om man er arbejdsløs og hjemme eller man tager sin madpakke med på arbejde. Men lad nu det ligge.

Det, jeg så vil spørge hr. Dohrmann om, er: hvorfor i alverden skal de syge så også have et reallønsfald på 14 pct. samtidig? Det er meget ofte forbundet med store udgifter at være syg; medicin er ikke det billigste i verden, og det er faktisk sådan, at denne lov hænger sammen med loven om udbetaling af sygeløn. Der er jo ingen sammenhæng i det, hr. Dohrmann står og siger, men det ved han formentlig. Ellers ved vi andre det, og vi ved

[Lilli Gyldenkilde]

det mere end nogen sinde nu efter denne diskussion.

Det, der så i øvrigt får mig til at tage ordet her i anden omgang, er, at det virker utroligt, at kristeligt folkeparti kan være glad for den smule, det har fået i denne sag sammen med CD og det radikale venstre, nemlig at loven bliver ændret, et halvt år før den udløber. Det er faktisk det, der sker, og så dette med en 2 pct.s stigning. Til den tid vil reallønsfaldet for de grupper, vi her taler om, jo være meget større. Jeg ved godt, at inflationen ikke er så stor mere, og alle er glade for det, også vi. Men ikke desto mindre vil der altså være sket et yderligere fald, når den tid kommer, hvor det kan lykkes at få 2 pct.s stigningen igennem her.

Det er for galt, og I burde have stået fast, for så kunne det jo være lykkedes at få satsene ændret noget før. Om det så var blevet denne procent eller en anden, skal jeg lade være usagt, men i det mindste burde I have stået fast og fået dem ændret nu. For når det radikale venstre på den ene side argumenterer for, at det er forbundne kar – det fik mig ærlig talt til at tænke på, at jeg godt ved, hvor det forbundne kar er: det er efterhånden mellem de konservative, venstre og det radikale venstre – og på den anden side siger, at i oktober 1986 vil man godt være med til at lave en forhøjelse, hvad er det da, der har ændret sig dels i de forbundne kar, dels i den økonomiske situation her i landet, således at man til den tid godt kan gøre det? Er der nogen, der i alvor tror på, at det lykkes at få rettet dansk økonomi op i det omfang, som alle gerne ønsker det skulle ske i, inden 1. oktober 1986? Det tror jeg ikke der er ret mange der tror på, og derfor er det også en søgt forklaring for at komme uden om at rette op på disse ting, som man inderst inde godt ved skulle have været rettet op for længst.

Må jeg så vende mig til CDs ordfører, som holdt en glimrende tale om alle de gode grunde, der var til ikke at gribe ind i dagpengereglerne; i øvrigt må jeg sige, at CD faktisk var heldige at komme igennem med et forholdsvis godt valg i 1981, fordi man gik til valg på, at der ikke måtte pilles ved dagpengereglerne. Og så hører man talen i dag, hvor der er ridset op mange gode grunde til, at vi bestemt ikke kan forringe de arbejdsløses

vilkår så meget. Ja men hvad er så baggrunden for, at man ikke holder fast i, at man vil ændre dagpengesatserne? For hvis CD ville det, og hvis kristeligt folkeparti ville holde fast i det, det mener, og det, det går rundt og fortæller at det mener, så havde vi jo et flertal for at få ændret dette her. Vi kunne så blive uenige om procentsatsen, men vi kunne aldrig blive så uenige, at vi ikke kunne få rettet op på systemet.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Blot det svar, at jeg naturligvis fastholder, at der altid vil være ekstra omkostninger forbundet med at have et job, sammenlignet med, at man går derhjemme. De der vil påstå noget andet, har enten aldrig haft et job, eller også er det simpelt hen så længe siden, at de har glemt, hvordan vilkårene er for dem, der hver eneste morgen må stå op og passe deres arbejde.

Vedrørende de syge, hvis interesser fru Lilli Gyldenkilde nu ligesom prøver på at klandre fremskridtspartiet for ikke at varetage, vil jeg blot lige gøre opmærksom på, at det var fremskridtspartiet, der forhindrede, at patienterne i dag skal betale for ophold på sygehuse, mad o.lign. Det var under Rio Bravo-forliget; der var nemlig ellers flertal for det.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Jeg er nødt til at korrigere hr. Kaj Poulsen, endda meget skærpt, og det er jo det forfærdelige her i folketinget, at ting bliver forstået, som man ønsker det. Man lytter ikke.

Det blev sagt, at jeg havde udtrykt, at det radikale venstre ønskede et solidt gab mellem rige og fattige. Det er en påstand, der er grebet ud af den blå luft. Det har jeg overhovedet ikke sagt, og jeg er villig til at udlåne min tale, hvis der skulle være tvivl om det. Det radikale venstre mener heller ikke noget, der overhovedet nærmer sig en påstand som den. Vi ønsker anstændige levevilkår for alle mennesker i dette samfund, og derfor har vi indset, at den eneste indgangsvinkel for at give anstændige levevilkår til alle mennesker i dette samfund er at få flest muligt i beskæftigelse.

Da vi endnu ikke har nået det mål, som vi arbejder på at nå, er der ikke råd til forøgel-

[Inger Marie Bruun-Vierø]

se af de offentlige udgifter. Naturligvis tror vi da på, at fremgangen vil fortsætte; ellers ville vi da overhovedet ikke være med til det, vi er med til for øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Hvis jeg skulle have udtrykt det sådan, at jeg havde sagt, at det radikale venstre havde ønsket et solidt gab mellem rig og fattig, så må jeg beklage det. Men det, talens indhold gik ud på, var, at man ønskede et solidt gab imellem det, man kunne tjene ved at gå på arbejde, og det, man kan få udbetalt som understøttelse. Det er i realiteten det, vi har diskuteret her i dag, og det er det, der skal fortsætte. Det er dér, vi har de forbundne kar, og det er det, der skal til, for at de kan hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

For en ordens skyld vil jeg godt sige til hr. Kaj Poulsen, at jeg også opfattede hans bemærkninger sådan, at han sagde, at vi havde sagt, at vi ønskede et godt, solidt gab mellem arbejdsløshedsunderstøttelsen og lønnen til dem, der var i arbejde. Det er ikke sagt. Jeg er ked af, at hr. Kaj Poulsen ikke har forstået bemærkningerne om de forbundne kar. Det er andre ordførere, der har sagt, at vi har sagt, at vi ønskede et solidt gab mellem arbejdsløshedsunderstøttelse og arbejds løn, og det tror jeg vi må vente med at få dokumenteret, til vi ser talen. Det var ikke det, der blev sagt.

Jeg vil også godt komme med et par bemærkninger til til hr. Kaj Poulsen. Hr. Kaj Poulsen sagde: de, der har haft en meget stor indtægtsstigning, 400-500 pct., skulle de ikke kunne give et tilskud? Det er slet ikke det, det handler om. Hr. Kaj Poulsen har ikke forstået, hvad en del af overenskomsten i foråret gik ud på. Det, vi lavede, var en slags helhedsløsning. Hr. Kaj Poulsen kunne ikke lide den, det er sådan set i orden, men vi sagde faktisk, at vi forhøjede selskabsskatten. Det vil sige, at de virksomheder, der havde et overskud, kom til at yde et større bidrag, nemlig 50 pct. i skat og ikke 40 pct. i skat som hidtil. Samtidig lavede vi et arbejdsgivertilskud til alle virksomheder, også dem,

der ikke havde et overskud, og det var, fordi vi mente, at det ville være noget, der fremmede beskæftigelsen. Derfor kan man ikke bare sige, at de virksomheder, der har et stort overskud, skal yde et eller andet lille bidrag. Det er ikke sådan, tingene hænger sammen. Vi har hævet den selskabsskat, og vi har sagt, at vi ville give et arbejdsgivertilskud til alle.

Det, der blev sagt om forbundne kar, og som hr. Kaj Poulsen ikke har forstået, er, at det har nogle konsekvenser, når vi øger de offentlige udgifter ved hjælp af en hårdere beskatning af erhvervslivet. Det er i realiteten det, der sker i det forslag, socialdemokratiet har fremsat. Det øger de offentlige udgifter, og det laver en hårdere beskatning af erhvervslivet, fordi det fjerner arbejdsgivertilskuddet, og det er altså det, vi ikke har ønsket. Vi har ønsket, at der var en stram indkomstpøolitik, fordi det er en forudsætning for øget beskæftigelse, og det er da heldigvis også noget af det, vi har set i den sidste tid.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Tallene i statistikken tages altså til indtægt for en række ting, og så er man ligeglad med urimelighederne, ubehagelighederne for de dårligst stillede i vort samfund. Det, jeg har påpeget i dag, er, at det er nyt for os, at det radikale venstre udtaler sig på den måde. Når vi så får at vide her i dag, at det eneste, det radikale venstre har snakket om, er, at alle skal have et rimeligt levestandard, er der så nogen, der kan forbyde os at sige: ja men når de radikale ønsker det, og det har vi faktisk i hele dette århundrede regnet med var det, de radikale mente, så må vi også tro på det? Det må vi faktisk.

Men så ved vi også, hvad vi kan vente os at de radikale vil på dette område. Det må vi da kunne tolke os frem til, når vi ved, at i juni måned var et rimeligt levestandard 55 pct. af understøttelsessatsen for de mennesker, som var kommet rigtig godt i klemme. Kan man ikke tolke det radikale venstres udtalelser her i dag om de forbundne kar sådan, at hvis man forhøjede understøttelsen, så ville der komme flere arbejdsløse, og derfor skulle man holde den på et vist niveau, for så fik man flere i beskæftigelse? Men vi har ikke fået at vide, hvilket niveau det skal ned på for at få fuld beskæftigelse.

[Kaj Poulsen]

Men o.k., det radikale venstre har udtalt sig klart i dag. Jeg synes, det er godt, at det radikale venstre nu endelig viser, hvad det er for en holdning, der har ført det radikale venstre over i armene på det konservative folkeparti i de sidste 3 år. Det er interessant. Det er en interessant nyskabelse.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Ting bliver jo ikke mere sande, hr. Kaj Poulsen, fordi man fremturer med påstande om noget, som vi ikke er kommet med. Jeg synes, at det er unfair politisk debat, det, der foregår i øjeblikket.

Vi har ikke sagt det, hr. Kaj Poulsen siger, og så kan det ikke nytte noget, at hr. Kaj Poulsen går op på talerstolen endnu en gang og gentager det. Vi har ikke sagt noget om, at lav arbejdsløshedsunderstøttelse i sig selv førte til øget beskæftigelse.

Vi har sagt, at der var nogle forudsætninger for øget beskæftigelse, og vi mener i øvrigt, at det allervigtigste element i et ordentligt levestandardniveau for befolkningen er, at vi sikrer beskæftigelse til alle, og det er det, vi prøver at arbejde på. Vi har sagt, at nogle forudsætninger for det var, at man førte en stram indkomstpøolitik, og at man prøvede på at få en balance på statsbudgettet. Det er det, vi har sagt. Vi har ikke sagt noget som helst om, at det indebar en ekstremt lav understøttelse.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det bliver så sidste omgang med korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det havde været ulige lettere, hvis fru Lone Dybkjær selv havde holdt den tale, der skulle holdes her i dag, hvis det er sådan, at der er sagt andet, end fru Lone Dybkjær bryder sig om. Men jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at vi kan se det, når nu vi får det op med fortrykket af folketingets forhandlinger.

Jeg vil, indtil det modsatte er bevist – og jeg tror ikke, at det kan modbevise – tolke det sådan, at når man fastholder, at man skal have stram indkomstpøolitik, og det betyder,

at man skal holde niveauet for understøttelsen nede for at klare den positive udvikling, der har været, som talen jo lød på, så skal vi fortsætte med det; og hvis man modsat gjorde det, at man forhøjede niveauet, så ville det altså give flere arbejdsløse, som talen også sagde. Så skal man vist være radikal, endda meget radikal, for at tolke det anderledes end det, jeg har givet udtryk for her, men det er der jo ikke noget at gøre ved.

Duetoft (CD):

Jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det er da sikkert rigtigt, at man ved at stå fast og råbe op og alt det dér kan vinde nogle sejre, men de er af og til så øjeblikkelige. Når fru Lilli Gyldenkilde siger, at så kunne vi formodentlig have fået støtte fra SF og socialdemokratiet osv., hvad var der så kommet ud af det? Ja, der var muligvis kommet det ud af det, at hr. Lasse Budtz var blevet udenrigsminister, og der er altså også andre grundlag at vurdere regeringer på end et enkelt forslag.

Det, vi bad om, var, at man fik indført en regulering af dagpengene, og den har vi fået. Derfor må vi være glade ved det lille skridt politik. Det er nu en gang imellem det, man må gøre, når man har indflydelse, når man ikke kan svinge med de store faner hele tiden og tro, at man kan få alt igennem her. Det kan man øjensynlig heller ikke i dette tilfælde, men det er bare så billigt at komme med et beslutningsforslag, når man ved, at der ikke er flertal for det, og så komme med alle sine gode ideer. Det var grunden til, at vi er tilfredse med den udvikling, der nu er sket, nemlig at vi får en regulering.

Så skal jeg redde fru Lilli Gyldenkilde og sige, at hr. Erhard Jakobsens udtalelser i sommer endda gik ud på, at vi ønskede en regulering for 1987, og vi er glade for, at reguleringen blev rykket frem til 1986.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu skal jeg ikke blande hr. Lasse Budtz ind i denne debat, men blot sige, at det ikke kan være rigtigt. Det kan virkelig ikke være rigtigt, at dette har været et kardinalpunkt for den siddende regering. Det er faktisk det, hr. Duetoft står her og siger: at en regulering af dagpengene, som skulle foregå nu i stedet

[Lilli Gyldenkilde]

for i oktober 1986, skulle være et kardinalpunkt for regeringen. Så ville den udskrive valg, og dermed ville der være risiko for en udenrigsminister, der hed hr. Lasse Budtz, sagde hr. Duetoft. Det kan ikke være rigtigt. Jeg nægter at tro, at en regering ville udskrive valg på en regulering af den størrelsesorden, som man nu kunne være blevet enige om i det forum, hvor hr. Duetofts parti sad.

Jeg vil gerne høre hr. Duetoft heroppefra tage den hjem igen, for det kan jo ikke være rimeligt. Hvis det er rigtigt, er der jo noget virkelig interessant at gå ud og diskutere i den kommunale valgkamp.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Nu har SF jo aldrig rigtig prøvet det dér med regeringer, så de ved selvfølgelig ikke, hvordan sådan noget foregår. Men i en firepartiregering er det naturligvis sådan, at man snakker om tingene, og så hjælper det ikke noget, at der er nogle meget, meget hårde hjørner i det ene eller det andet eller det tredje eller det fjerde parti. Når man snakker om tingene, kan det derfor ikke hjælpe noget, at man graver sig ned i skyttegrave på forhånd. Det var det, jeg mente med det, og det vil jeg gerne stå ved.

Kofod-Svendsen (KrF):

I sit næstsidste indlæg sluttede fru Lilli Gyldenkilde med at sige, at man kan være uenig om satsen, men at det væsentlige er, at man kommer i gang med at rette noget op på det, der er sket. Ja, vi kan være uenige om satsen, nogle siger 5 pct. og andre siger 10 pct., jeg har også hørt nogle sige 20 pct. Det, der sker, er altså, at det maksimum, vi har haft, bliver brudt. Der sker en forhøjelse af maksimumsgrænsen. Vi kan drøfte satsen, vi kan være uenige om satsen, men det principielle må da være, om vi bare skulle fortsætte med den samme maksimumsgrænse eller vi ikke skulle. I åbningstalen meddelte statsministeren, at vi ikke skulle fortsætte med denne maksimumsgrænse; der skulle ske en forhøjelse i løbet af næste år. Det er det principielle, og det var også det, jeg argumenterede for i sommerens løb.

Så var hr. Kaj Poulsen inde på ordet »næstekærlighed«. Det kunne vi jo få en lang debat om, men jeg vil bare sige her: når der

er ført en sådan økonomisk politik, at der er skabt arbejdspladser og ledige er kommet i arbejde, mener jeg, det er en virkelig næstekærlig politik, der er ført. Under den socialdemokratiske regering voksede ledighedstallet. Nu går det den modsatte vej.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Kristeligt folkeparti udtrykte glæde over, at maksimum bliver brudt. Det gør det så efter 4 år. Der er blevet sagt, at det selvfølgelig ikke var meningen, at fastfrysningen skulle være i al evighed.

Jeg spurgte tidligere, hvad det egentlig betød, at statsministeren i sin åbningstale havde sagt, at der blev tale om en ny regulering. Der er ikke én eneste, der har sagt, hvad det er for noget, og jeg vil derfor anmode arbejdsministeren om over for salen at forklare, hvad der menes med en ny regulering. Betyder det, at vi hvert fjerde år skal have en form for regulering? Det gør det vel næppe. Men hvad er det for en regulering, og hvordan er den forskellig i forhold til den nuværende?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg kan som svar på det spørgsmål, fru Elisabeth Bruun Olesen stillede mig, sige, at det, der i første omgang ligger i en regulering, er det, som jeg tilkendegav i mit første indlæg, nemlig et forslag om en 2 pct.s regulering fra efteråret 1986. Oprindeligt havde vi nogle overvejelser om, at der først skulle finde en regulering sted i forbindelse med dagpengereformens indførelse, men da det udvalg, der skal se på dagpengereformen, først skal afgive betænkning i efteråret 1986, ville vi jo have været et godt stykke inde i 1987, før en regulering kunne have fundet sted, og derfor har vi valgt nu at komme med et forslag om en, om jeg så må sige, isoleret regulering af dagpengene på de to pct.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Skal man forstå arbejdsministeren sådan, at der sker en regulering på 2 pct. pr. 1. oktober 1986 og ikke nogen som helst yderligere regulering, før en ny finansieringsreform måtte blive gennemført?

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

[Arbejdsministeren]

Ja, man kan forstå det på den måde, at det, der er tilkendegivet fra regeringens side, er, at der vil komme et forslag om en regulering på 2 pct. fra 1. oktober 1986. Andet er der ikke taget stilling til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 13:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og om ophævelse af lov om begrænsning af løn under sygdom. (Ophævelse af karensdag).

Af Agerschou (SF) og Lenger (VS) m.fl.
(Fremsat 2/10 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og om ophævelse af lov om begrænsning af løn under sygdom. (Ophævelse af karensdag).

Af Svend Auken (S) m.fl.
(Fremsat 2/10 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Der er nu gået et år, siden vi sidst behandlede et forslag til ophævelse af karensdagen, og det var også en delvis genfremsættelse af forslag, der tidligere havde været fremsat. Disse forslag er hver gang blevet afvist.

Karensdagen blev jo i sin tid indført af besparelsesgrunde og ikke, som der bliver nævnt i SF's og VS' forslag, for at komme pjækkeri og andet unødigt fravær til livs.

De oplysninger, vi er i besiddelse af, viser da også, at det vil være forbundet med nogle store merudgifter at ophæve karensdagen.

I bemærkningerne til socialdemokratiets forslag hedder det, at man er villig til at forhandle om disse økonomiske konsekvenser, og det anføres, at »en ophævelse af karensdagsbestemmelsen isoleret set ikke vil være en uoverkommelig økonomisk opgave«.

Nu er den slags ting jo en vurderingssag, men jeg vil da godt nævne, at alene den ekstraudgift, der vil være inden for den offentlige sektor, altså den udgift, den offentlige sektor vil få som arbejdsgiver, skønnes at udgøre omkring 550 mill. kr. og altså ikke det tal, som forslagsstillerne nævner. Den ekstraudgift regner man med at kunne få dækket ind ved at lægge nogle øgede afgifter på erhvervslivet; det skal jeg vende tilbage til.

Men hvad skete der på det private arbejdsmarked, dengang man indførte karensdagen? For det første forlængede man arbejdsgiverperioden fra 5 til 13 uger for at få pengene ind fra de private arbejdsgivere, for det andet foretog man en forhøjelse af arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsforsikringen. På den måde fik det offentlige pengene ind fra det private arbejdsmarked for den besparelse, man ville opnå på det private arbejdsmarked. Ja men det, socialdemokraterne foreslår i deres forslag her, er, at man pålægger erhvervslivet igen at betale løn eller dagpenge for første sygedag, men ikke samtidig foretager den forkortelse af dagpengeperioden, som måtte hænge sammen dermed, hvis der skulle være moralsk og økonomisk sammenhæng i tingene. Dels lader man disse 13 uger blive ved med at bestå, dels – for at det ikke skal være løgn – foreslår man altså derudover, at den udgift, det offentlige vil få, lægges oveni; det sker ved det forslag, man har fremsat om at forhøje arbejdsmarkedsbidragene med omkring 2,4 mia kr. i alt.

Det er jo til at forstå: hvis man ønsker flere offentlige udgifter, gør man det blot på den måde, at man lægger flere økonomiske byrder på erhvervslivet. Men med hvilken følge? Med arbejdsløshed til følge. Det er ikke regeringens politik.